

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტი 300

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვა

(ძალაშია 2009 წლის 15 დეკემბერს ან მის შემდეგ დაწყებული პერიოდების
ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის)

შინაარსი

პუნქტები

შესავალი

წინამდებარე ასს-ის მოქმედების სფერო	1
დაგეგმვის როლი და დრო	2
ძალაში შესვლის თარიღი	3
მიზანი	4

მოთხოვნები

გარიგების გუნდის წამყვანი წევრების მონაწილეობა	5
გარიგების დადებამდე ჩასატარებელი სამუშაო	6
დაგეგმვის სამუშაოები	7-11
დოკუმენტაცია	12
დამატებითი მოსაზრებები პირველი აუდიტორული გარიგების შესახებ	13

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

დაგეგმვის როლი და ვადები	გ1-გ3
გარიგების გუნდის წამყვანი წევრების მონაწილეობა	გ4
გარიგების დადებამდე ჩასატარებელი სამუშაო	გ5-გ7
დაგეგმვის სამუშაოები	გ8-გ17
დოკუმენტაცია	გ18-გ21
დამატებითი მოსაზრებები პირველი აუდიტორული გარიგების შესახებ	გ22

დანართი: აუდიტის საერთო სტრატეგიის განსაზღვრის დროს
გასათვალისწინებელი საკითხები

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტი (ასს) 300 - „ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვა“ - განხილულ უნდა იქნეს ასს 200-თან - „დამოუკიდებელი აუდიტორის საერთო მიზნები და აუდიტის ჩატარება აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად“ - ერთად.

შესავალი

წინამდებარე ასს-ის მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტი (ასს) ეხება აუდიტორის პასუხისმგებლობას ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვაზე. მოცემული სტანდარტი შედგენილია განმეორებითი აუდიტისთვის. პირველი აუდიტორული გარიგების დროს დამატებით გასათვალისწინებელი საკითხები სტანდარტში ცალკეა ჩამოყალიბებული.

დაგეგმვის როლი და დრო

2. აუდიტის დაგეგმვა ითვალისწინებს კონკრეტული გარიგებისთვის აუდიტის საერთო სტრატეგიის განსაზღვრას და აუდიტის გეგმის შემუშავებას. ადეკვატური დაგეგმვა ხელს უწყობს ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს რამდენიმე მიმართულებით, მათ შორის: (იხ: პუნქტები გ1-გ3)

- აუდიტორს ეხმარება, სათანადო ყურადღება დაუთმოს აუდიტის მნიშვნელოვან სფეროებს;
- აუდიტორს ეხმარება, რომ გამოკვეთოს პოტენციური პრობლემები და დროულად გადაჭრას ისინი;
- აუდიტორს ეხმარება აუდიტორული გარიგების სათანადო დონეზე ორგანიზებასა და წარმართვაში, რათა აუდიტი მწარმოებლურად და ეფექტიანად ჩატარდეს;
- ეხმარება სათანადო დონის შესაძლებლობებისა და კომპეტენციების მქონე გარიგების გუნდის წევრების შერჩევაში, სავარაუდო რისკებზე რეაგირების მიზნით და მათთვის სამუშაოს სათანადოდ განაწილებაში;
- აადვილებს გარიგების გუნდის წევრებისთვის მიმართულებების მიცემასა და მათი სამუშაოს მიმოხილვას;
- საჭიროების შემთხვევაში, ხელს უწყობს სამეურნეო სუბიექტის კომპონენტების აუდიტორებისა და ექსპერტების მიერ შესრულებული სამუშაოების შეთანხმებას.

ძალაში შესვლის თარიღი

3. წინამდებარე ასს ძალაშია 2009 წლის 15 დეკემბერს ან მის შემდეგ დაწყებული პერიოდების ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის.

მიზანი

4. აუდიტორის მიზანია, იმგვარად დაგეგმოს აუდიტი, რომ რაც შეიძლება ეფექტიანად ჩატარდეს.

მოთხოვნები

გარიგების გუნდის წამყვანი წევრების მონაწილეობა

5. გარიგების პარტნიორი და გარიგების გუნდის სხვა წამყვანი წევრები ვალდებული არიან, მონაწილეობა მიიღონ აუდიტის დაგეგმვაში, მათ შორის, გარიგების გუნდის წევრებს შორის განხილვების დაგეგმვასა და მონაწილეობაში. (იხ: პუნქტი გ4)

გარიგების დადებამდე ჩასატარებელი სამუშაო

6. აუდიტორმა მიმდინარე აუდიტის დასაწყისში უნდა ჩაატაროს შემდეგი სამუშაოები:
 - ა) ასს 220-ით მოთხოვნილი პროცედურების ჩატარება დამკვეთებთან ურთიერთობისა და კონკრეტული აუდიტორული გარიგების გაგრძელებასთან დაკავშირებით;¹
 - ბ) შესაბამისი ეთიკური მოთხოვნების/ნორმების, მათ შორის, დამოუკიდებლობის მოთხოვნების, დაცვის შეფასება, ასს 220-ის შესაბამისად;² და
 - გ) გარიგების პირობებში კარგად გარკვევა, როგორც მოითხოვება ასს 210-ით.³ (იხ: პუნქტები გ5-გ7)

დაგეგმვის სამუშაოები

7. აუდიტორმა უნდა შეიმუშაოს აუდიტის საერთო სტრატეგია, რომელიც განსაზღვრავს აუდიტის მასშტაბს, ვადებსა და მიმართულებებს და სახელმძღვანელო მითითებებს აუდიტის დეტალური გეგმის შესადგენად.
8. აუდიტის საერთო სტრატეგიის შემუშავებისას, აუდიტორმა უნდა:
 - ა) დაადგინოს გარიგების ისეთი თავისებურებები, რომლებიც განსაზღვრავს მის მასშტაბს;

¹ ასს 220 - „ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის კონტროლი“, პუნქტები მე-12-13.

² ასს 220, პუნქტები მე-9-11.

³ ასს 210 - „აუდიტორული გარიგების პირობებზე შეთანხმება“, პუნქტები მე-9-13.

- ბ) დააზუსტოს მოცემული გარიგების საანგარიშგებო მიზნები, რათა დაგეგმოს აუდიტის ვადები და აუცილებელი ინფორმირების ხასიათი;
 - გ) განიხილოს ისეთი მნიშვნელოვანი ფაქტორები, რომლებიც, აუდიტორის პროფესიული შეფასებით, განსაზღვრავს გარიგების გუნდის საქმიანობის მიმართულელებას;
 - დ) განიხილოს გარიგების დადებამდე ჩატარებული წინასწარი სამუშაოების შედეგები და, როდესაც შესაფერისია, დაადგინოს, მოცემულ აუდიტში გამოდგება თუ არა გარიგების პარტნიორის მიერ სამეურნეო სუბიექტისთვის შესრულებული სხვა გარიგებებიდან მიღებული ცოდნა; და
 - ე) დააზუსტოს მოცემული გარიგების შესასრულებლად აუცილებელი რესურსების ხასიათი, მათი გამოყენების ვადები და მოცულობა. (იხ: პუნქტები გ8-გ11)
9. აუდიტორმა უნდა შეიმუშაოს აუდიტის გეგმა, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგი საკითხების აღწერას:
- ა) რისკის შესაფასებლად დაგეგმილი პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა, ასს 315-ის (გადასინჯული) თანახმად;⁴
 - ბ) მტკიცების დონეზე დაგეგმილი დამატებითი აუდიტორული პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა, ასს 330-ის თანახმად;⁵
 - გ) სხვა დაგეგმილი აუდიტორული პროცედურები, რომელთა ჩატარება აუცილებელია, რათა გარიგება შეესაბამებოდეს ასს-ებს. (იხ: პუნქტები გ12-გ14)
10. აუცილებლობის შემთხვევაში, აუდიტორმა უნდა განაახლოს და შეცვალოს აუდიტის საერთო სტრატეგია და აუდიტის გეგმა აუდიტის მსვლელობისას. (იხ: პუნქტი გ15)
11. აუდიტორმა უნდა დაგეგმოს გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის და მათი სამუშაოს მიმოხილვის ხასიათი, ვადები და მოცულობა. (იხ: პუნქტები გ16-გ17)

4. ასს 315 (გადასინჯული) - „არსებითი უზუსტობის რისკების გამოვლენა და შეფასება სამეურნეო სუბიექტისა და მისი გარემოს შესწავლის გზით“.

5. ასს 330 - „აუდიტორის პროცედურები შეფასებულ რისკებზე რეაგირებისათვის“.

დოკუმენტაცია

12. აუდიტორმა აუდიტის დოკუმენტაციაში უნდა შეიტანოს:⁶
- ა) აუდიტის საერთო სტრატეგია;
 - ბ) აუდიტის გეგმა; და
 - გ) აუდიტორული გარიგების მსვლელობისას აუდიტის საერთო სტრატეგიაში ან აუდიტის გეგმაში შეტანილი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილებები და ასეთი ცვლილებების მიზეზები. (იხ: პუნქტები გ18-გ21)

დამატებითი მოსაზრებები პირველი აუდიტორული გარიგების შესახებ

13. პირველი აუდიტის დაწყებამდე, აუდიტორმა უნდა ჩაატაროს შემდეგი სამუშაო:
- ა) ჩაატაროს ასს 220-ით მოთხოვნილი პროცედურები, რომლებიც ეხება ახალი დამკვეთის აყვანას და კონკრეტულ აუდიტორულ გარიგებაზე დათანხმებას;⁷ და
 - ბ) შესაფერისი ეთიკური ნორმების შესაბამისად დაუკავშირდეს წინამორბედ აუდიტორს, თუ აუდიტორები შეიცვალა. (იხ: პუნქტი გ22)

* * *

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

დაგეგმვის როლი და დრო (იხ. მე-2 პუნქტი)

- გ1. დაგეგმვის სამუშაოთა ხასიათი და მოცულობა განსხვავებული იქნება სამეურნეო სუბიექტის სიდიდისა და სირთულის, გარიგების გუნდის წამყვანი წევრების ამ სამეურნეო სუბიექტთან მუშაობის გამოცდილების მიხედვით და იმ გარემოებების ცვლილების შესაბამისად, რომლებიც ხდება აუდიტორული გარიგების განმავლობაში.
- გ2. დაგეგმვა არ წარმოადგენს აუდიტის იზოლირებულ ფაზას, არამედ იგი უწყვეტი და იტერაქციული პროცესია, რომელიც ხშირად მალევე იწყება წინა აუდიტის დამთავრების შემდეგ (ან დამთავრებასთან ერთად) და გრძელდება მიმდინარე აუდიტორული გარიგების დამთავრებამდე. ამასთან, დაგეგმვა ითვალისწინებს გარკვეული

⁶ ასს 230 - „აუდიტის დოკუმენტაცია“, პუნქტები მე-8-11 და გ6.

⁷ ასს 220, პუნქტები მე-12-13.

სამუშაოებისა და აუდიტორული პროცედურების ვადებს, რომლებიც უნდა დამთავრდეს შემდგომი დამატებითი აუდიტორული პროცედურების ჩატარებამდე. მაგალითად, დაგეგმვა მოიცავს ისეთი საკითხების გათვალისწინების აუცილებლობას აუდიტორის მიერ არსებითი უზუსტობის რისკების გამოვლენამდე და შეფასებამდე, როგორცაა:

- ანალიზური პროცედურები, რომლებიც გამოყენებულ უნდა იქნეს რისკის შესაფასებელი პროცედურების სახით;
- კონკრეტული სამეურნეო სუბიექტისთვის შესაფერისი საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ბაზის შესახებ საერთო წარმოდგენის შექმნა და როგორ იცავს სამეურნეო სუბიექტი მის მოთხოვნებს;
- არსებობის განსაზღვრა;
- ექსპერტების მონაწილეობა;
- რისკის შესაფასებელი სხვა პროცედურების ჩატარება.

გ3. აუდიტორმა შეიძლება გადაწყვიტოს დაგეგმვის ელემენტების განხილვა სამეურნეო სუბიექტის ხელმძღვანელობასთან ერთად, რათა გაადვილდეს აუდიტორული გარიგების ჩატარება და ხელმძღვანელობა (მაგალითად, ზოგიერთი დაგეგმილი აუდიტორული პროცედურის სამეურნეო სუბიექტის პერსონალის სამუშაოებთან კოორდინირებისთვის). მიუხედავად იმისა, რომ ამგვარი განხილვები ხშირად ტარდება, აუდიტის საერთო სტრატეგიასა და აუდიტის გეგმაზე პასუხისმგებლობა მაინც აუდიტორს ეკისრება. როდესაც ხდება აუდიტის საერთო სტრატეგიაში ან აუდიტის გეგმაში შემავალი საკითხების განხილვა, საჭიროა სიფრთხილის გამოჩენა, რათა ზიანი არ მიაღდეს აუდიტის ეფექტიანობას. მაგალითად, ხელმძღვანელობასთან დეტალური აუდიტორული პროცედურების ხასიათისა და ვადების განხილვამ შეიძლება ზიანი მიაყენოს აუდიტის ეფექტიანობას იმით, რომ აუდიტორული პროცედურები გახდება ზედმეტად პროგნოზირებადი.

გარიგების გუნდის წამყვანი წევრების მონაწილეობა (იხ: მე-5 პუნქტი)

გ4. გარიგების პარტნიორისა და გარიგების გუნდის სხვა წამყვანი წევრების მონაწილეობა აუდიტის დაგეგმვაში მოითხოვს მათ

გამოცდილებას და გამჭირაზობას, რაც გაზრდის დაგეგმვის პროცესის მწარმოებლურობასა და ეფექტიანობას.⁸

გარიგების დადებამდე ჩასატარებელი სამუშაო (იხ: მე-6 პუნქტი)

- გ5. მიმდინარე აუდიტორული გარიგების დასაწყისში, მე-6 პუნქტში მითითებული გარიგების დადებამდე წინასწარი სამუშაოების ჩატარება აუდიტორს ეხმარება იმ მოვლენების ან გარემოებების გამოვლენასა და შეფასებაში, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს აუდიტორის უნარზე, სათანადოდ დაგეგმოს და ჩაატაროს აუდიტი.
- გ6. ზემოაღნიშნული წინასწარი სამუშაოების ჩატარება აუდიტორს შესაძლებლობას აძლევს, იმგვარად დაგეგმოს აუდიტი, რომ დავალების შესრულებისას, მაგალითად:
- აუდიტორმა შეინარჩუნოს აუცილებელი დამოუკიდებლობა და გარიგების შესრულების შესაძლებლობა;
 - არ წარმოიქმნას ხელმძღვანელობის პატიოსნებასთან დაკავშირებული პრობლემები, რამაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს აუდიტორის სურვილზე, გააგრძელოს გარიგების შესრულება;
 - არ წარმოიქმნას დამკვეთთან გაუგებრობა, გარიგების პირობებთან დაკავშირებით.
- გ7. აუდიტორი დამკვეთთან ურთიერთობის გაგრძელების საკითხსა და შესაფერისი ეთიკური ნორმების, მათ შორის, დამოუკიდებლობის დაცვის საკითხს უნდა იხილავდეს მთელი აუდიტის განმავლობაში, ყოველთვის, როგორც კი შეიცვლება პირობები და გარემოებები. დამკვეთთან ურთიერთობის გაგრძელებასა და შესაფერისი ეთიკური ნორმების (მათ შორის, დამოუკიდებლობის) შეფასებასთან დაკავშირებული საწყისი პროცედურების ჩატარება მიმდინარე აუდიტის დასაწყისში იმას ნიშნავს, რომ ეს პროცედურები დასრულებულია მიმდინარე აუდიტთან დაკავშირებით სხვა მნიშვნელოვანი სამუშაოების დაწყებამდე. განმეორებითი აუდიტორული გარიგებისთვის, ამგვარი საწყისი პროცედურები ხშირად მალევე ტარდება წინა აუდიტის დამთავრების შემდეგ (ან დამთავრებასთან ერთად).

⁸ ასს 315-ის (გადასინჯული) მე-10 პუნქტი ადგენს მოთხოვნებს და უზრუნველყოფს მითითებებს გარიგების გუნდის მიერ ჩასატარებელი განხილვისთვის, რომელიც ეხება სამეურნეო სუბიექტის მგრძობელობას ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების მიმართ. ასს 240 - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში თაღლითობასთან დაკავშირებით“, მე-16 პუნქტი, უზრუნველყოფს მითითებებს იმის შესახებ, ამ განხილვის დროს როგორ უნდა გამახვილდეს ყურადღება სამეურნეო სუბიექტის ფინანსური ანგარიშგების მგრძობელობაზე, თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის მიმართ.

დაგეგმვის სამუშაოები

აუდიტის საერთო სტრატეგია (იხ: მე-7-8 პუნქტები)

გ8. აუდიტის საერთო სტრატეგიის შემუშავების პროცესი, იმ პირობით, რომ დასრულებულია რისკის შეფასების პროცედურები, აუდიტორს ეხმარება ისეთი საკითხების განსაზღვრაში, როგორიცაა:

- რესურსები, რომლებიც გამოსაყენებელია აუდიტის კონკრეტული სფეროებისთვის, როგორიცაა სათანადო გამოცდილების მქონე გუნდის წევრების გამოყენება მაღალრისკიან სფეროებში ან ექსპერტების ჩართვა რთული საკითხების გადაწყვეტაში;
- რესურსების ოდენობა, რომლებიც გასანაწილებელია აუდიტის კონკრეტულ სფეროებზე, როგორცაა გუნდის წევრების რაოდენობა, რომლებიც დანიშნულნი არიან მარაგის ინვენტარიზაციაზე დაკვირვების საწარმოებლად არსებითი საქმიანობის ადგილებში/ქვედანაყოფებში, ჯგუფის აუდიტის შემთხვევაში - სხვა აუდიტორების მიერ შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვის მოცულობა, ან საათებში გამოხატული აუდიტის ბიუჯეტის გადანაწილება მაღალრისკიან სფეროებზე;
- როდის უნდა იქნეს გამოყენებული ეს რესურსები. მაგალითად, აუდიტის შუალედურ სტადიაზე თუ არსებითი საკითხების დასრულების ვადის მოახლოებისას; და
- როგორ ხდება ამ რესურსების მართვა, ხელმძღვანელობა და ზედამხედველობა, მაგალითად, როდის არის მოსალოდნელი გუნდისთვის საწყისი და შემდგომი ინსტრუქტაჟის ჩატარება, როგორ არის ნავარაუდები გარიგების პარტნიორისა და მენეჯერის მიმოხილვების ჩატარება (მაგალითად, სამუშაო ადგილზე თუ არა) და უნდა ჩატარდეს თუ არა გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმოხილვა.

გ9. დანართში განხილულია აუდიტის საერთო სტრატეგიის განსაზღვრის დროს გასათვალისწინებელი საკითხების მაგალითები.

გ10. როგორც კი შემუშავდება აუდიტის საერთო სტრატეგია, შესაძლებელია აუდიტის დეტალურ გეგმაზე მუშაობის დაწყება, სადაც აისახება აუდიტის საერთო სტრატეგიაში განსაზღვრული სხვადასხვა საკითხის გადაჭრის გზები, რომლის დროსაც მხედველობაში მიიღება აუდიტორის რესურსების ეფექტიანად გამოყენების აუცილებლობა აუდიტის მიზნების მისაღწევად. აუცილებელი არ არის, რომ აუდიტის საერთო სტრატეგიისა და აუდიტის დეტალური გეგმის შემუშავება ერთმანეთისგან იზოლირებული ან თანამიმდევრული პროცესები იყოს.

პირიქით, ეს ორი პროცესი მჭიდროდ არის ერთმანეთთან დაკავშირებული, ვინაიდან ერთი მათგანის ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს შესაბამისი ცვლილება მეორეში.

მცირე სამეურნეო სუბიექტებთან დაკავშირებული მოსაზრებები

გ11. მცირე სამეურნეო სუბიექტების აუდიტის დროს მთელი აუდიტი შეიძლება ჩაატაროს მცირერიცხოვანმა გარიგების გუნდმა. მცირე სამეურნეო სუბიექტების აუდიტში, ხშირ შემთხვევაში, მუშაობს გარიგების პარტნიორი (რომელიც შეიძლება ინდივიდუალური პრაქტიკოსი იყოს) გარიგების გუნდის ერთ წევრთან ერთად (ან საერთოდ გარიგების გუნდის წევრების გარეშე). მცირერიცხოვან გუნდში წევრებს შორის კოორდინაციისა და კომუნიკაციის მიღწევა იოლია. მცირე სამეურნეო სუბიექტის აუდიტისთვის აუდიტის საერთო სტრატეგიის შემუშავება რთული არ არის და არც დიდ დროს მოითხოვს; აუდიტის საერთო სტრატეგია განსხვავებულია სამეურნეო სუბიექტის სიდიდის, აუდიტის სირთულისა და გარიგების გუნდის სიდიდის მიხედვით. მაგალითად, წინა აუდიტის დამთავრებისას სამუშაო დოკუმენტების მიმოხილვაზე დაყრდნობით მომზადებული მოკლე დასკვნა, საიდანაც ნათლად ჩანს ახლახან დამთავრებული აუდიტის დროს წამოჭრილი პრობლემები, რომლებიც განახლებულია მიმდინარე პერიოდში მესაკუთრე-მმართველთან ჩატარებული განხილვების საფუძველზე, შეიძლება გამოდგეს მიმდინარე აუდიტის დოკუმენტირებული სტრატეგიის საფუძველად, თუკი მასში ასახულია მე-8 პუნქტში განხილული საკითხები.

აუდიტის გეგმა (იხ: მე-9 პუნქტი)

გ12. აუდიტის გეგმა უფრო დეტალურია აუდიტის საერთო სტრატეგიასთან შედარებით, იმ მხრივ, რომ იგი მოიცავს გარიგების გუნდის მიერ ჩასატარებელი აუდიტორული პროცედურების ხასიათს, ვადებსა და მოცულობას. აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვა ხდება მთელი აუდიტის განმავლობაში, აუდიტის გეგმის შემუშავებასთან ერთად. მაგალითად, აუდიტორის მიერ რისკის შესაფასებელი პროცედურების დაგეგმვა ხდება აუდიტის პროცესის დასაწყისში. თუმცა, კონკრეტული დამატებითი აუდიტორული პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის დაგეგმვა დამოკიდებულია რისკების შესაფასებლად ჩატარებული პროცედურების შედეგებზე. გარდა ამისა, აუდიტორმა შეიძლება დაიწყოს ზოგიერთი კატეგორიის ოპერაციების, ანგარიშთა ნაშთებისა და განმარტებითი შენიშვნებისთვის დამატებითი აუდიტორული პროცედურების შესრულება ყველა დანარჩენი დამატებითი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვამდე.

გ13. ფინანსურ ანგარიშგებაში გამჟღავნებულ ინფორმაციასთან დაკავშირებით ჩასატარებელი რისკის შესაფასებელი პროცედურებისა და ასევე დამატებითი აუდიტორული პროცედურების ხასიათის, ჩატარების ვადებისა და მოცულობის განსაზღვრა მეტად მნიშვნელოვანია, რასაც განაპირობებს ერთის მხრივ, ამ ინფორმაციის მრავალფეროვნება და, მეორე მხრივ, მისი დეტალიზაციის დონე. გარდა ამისა, ამ ინფორმაციიდან ზოგიერთი შეიძლება მოპოვებული არ იყოს მთავარი წიგნიდან და ანალიზური აღრიცხვის ჟურნალებიდან, რაც შეიძლება ასევე გავლენას ახდენდეს შეფასებულ რისკებსა და მათზე რეაგირებისთვის განკუთვნილი აუდიტორული პროცედურების ხასიათზე, ჩატარების ვადებსა და მოცულობაზე.

გ14. ფინანსურ ანგარიშგებაში გამჟღავნებული ინფორმაციის განხილვა აუდიტის ადრეულ ეტაპზე, აუდიტორს ეხმარება სათანადო ყურადღების დათმობასა და სათანადო დროის გამოყოფაში (დაგეგმვაში) ამ ინფორმაციის აუდიტის ჩასატარებლად, კერძოდ, ისეთივე მეთოდებით, რომლებსაც იყენებენ ცალკეული კატეგორიის ოპერაციებთან, მოვლენებსა და ანგარიშთა ნაშთებთან მიმართებით. ამ ინფორმაციის ადრე განხილვა აუდიტორს ასევე ეხმარება აუდიტზე ისეთი ფაქტორების გავლენის დადგენაში, როგორცაა:

- მნიშვნელოვანი ახალი ან შეცვლილი ინფორმაციის გამჟღავნება, რაც განაპირობა სამეურნეო სუბიექტის გარემოში, ფინანსურ მდგომარეობასა და საქმიანობაში მომხდარმა ცვლილებებმა (მაგალითად, სეგმენტების იდენტიფიკაციის მოთხოვნების შეცვლა და მნიშვნელოვანი საწარმოთა გაერთიანების შედეგად წარმოქმნილი სეგმენტის შესახებ ინფორმაციის ასახვა ფინანსურ ანგარიშგებაში.);
- მნიშვნელოვანი ახალი ან შეცვლილი ინფორმაციის გამჟღავნება, რაც განაპირობა ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის სათანადო საფუძვლებში შესულმა ცვლილებებმა;
- აუდიტორის ექსპერტის მონაწილეობის საჭიროება კონკრეტულ გასამჟღავნებელ ინფორმაციასთან დაკავშირებით ჩასატარებელ აუდიტორულ პროცედურებში აუდიტორის დასახმარებლად (მაგალითად, განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაციის გამჟღავნება პენსიასა და შრომითი საქმიანობის შემდგომი პერიოდის სხვა გასამრჯელოებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესახებ); და

- გასამქლავნებელ ინფორმაციასთან დაკავშირებული ისეთი საკითხები, რომელთა განხილვა აუდიტორს შეიძლება სურდეს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან.⁹

აუდიტის მსვლელობისას საგეგმო გადაწყვეტილებებში შეტანილი ცვლილებები (იხ: მე-10 პუნქტი)

გ15. მოულოდნელი მოვლენების, პირობების შეცვლის ან ჩატარებული აუდიტორული პროცედურების შედეგად მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების გათვალისწინებით, აუდიტორს შეიძლება დასჭირდეს აუდიტის საერთო სტრატეგიისა და აუდიტის გეგმის შეცვლა და, აქედან გამომდინარე, დაგეგმილი დამატებითი აუდიტორული პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის შეცვლა, შეფასებული რისკების განსხვავებულად გათვალისწინებით. ასეთი რამ შეიძლება მაშინ მოხდეს, როდესაც აუდიტორისთვის ცნობილი ხდება ისეთი ინფორმაცია, რომელიც მნიშვნელოვნად განსხვავდება აუდიტორის მიერ აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვის დროს მოპოვებული ინფორმაციისაგან. მაგალითად, ძირითადი პროცედურების ჩატარების შედეგად მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები შეიძლება ეწინააღმდეგებოდეს კონტროლის ტესტების ჩატარების შედეგად მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს.

ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და მიმოხილვა (იხ: მე-11 პუნქტი)

გ16. გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მათი სამუშაოს მიმოხილვის ხასიათი, ვადები და მოცულობა შეიძლება სხვადასხვანაირი იყოს, რაც დამოკიდებულია მრავალ ფაქტორზე, მათ შორისაა:

- სამეურნეო სუბიექტის სიდიდე და სირთულე;
- აუდიტის კონკრეტული სფერო;
- არსებითი უზუსტობის შეფასებული რისკები (მაგალითად, აუდიტის კონკრეტულ სფეროში არსებითი უზუსტობის შეფასებული რისკის ზრდა, ჩვეულებრივ, საჭიროებს გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის გაფართოებას და დროულობის უზრუნველყოფას სათანადოდ, ასევე მათ მიერ შესრულებული სამუშაოს უფრო დეტალურად განხილვას);
- გარიგების გუნდის ინდივიდუალური წევრების შესაძლებლობები და კომპეტენცია.

⁹ ასს 260 (გადასინჯული) - „მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ინფორმირება“; პუნქტი გ13.

- ასს 220-ში მოცემულია დამატებითი მითითებები აუდიტის სამუშაოთა ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მიმოხილვის შესახებ.¹⁰

მცირე სამეურნეო სუბიექტებთან დაკავშირებული მოსაზრებები

გ17. თუ მთელ აუდიტს გარიგების პარტნიორი ატარებს, გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მათ მიერ შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვის საკითხი არ დაისმება. ასეთ შემთხვევებში, გარიგების პარტნიორისთვის, რომელსაც პირადად აქვს ჩატარებული ყველა სამუშაო, ცნობილი იქნება ყველა არსებითი საკითხი. თუმცა, როდესაც მთელ აუდიტს ერთი პიროვნება ატარებს, შეიძლება პრობლემას წარმოადგენდეს ობიექტური შეხედულების ჩამოყალიბება აუდიტის მსვლელობისას ჩატარებული მსჯელობებისა და მიღებული გადაწყვეტილებების მიზანშეწონილობის შესახებ. როდესაც საქმე ეხება განსაკუთრებით რთულ ან უჩვეულო საკითხებს, ხოლო აუდიტს ინდივიდუალური პრაქტიკოსი/აუდიტორი ატარებს, შეიძლება სასურველი იყოს კონსულტაციების გავლა სხვა შესაფერისი გამოცდილების მქონე აუდიტორებთან ან აუდიტორის პროფესიულ ორგანიზაციასთან.

დოკუმენტაცია (იხ: მე-12 პუნქტი)

გ18. აუდიტის საერთო სტრატეგიის დოკუმენტაცია იმ ძირითადი გადაწყვეტილებების ჩანაწერია, რომელიც აუცილებლად არის მიჩნეული აუდიტის სათანადო დონეზე დასაგეგმად და მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ გარიგების გუნდის ინფორმირების მიზნით. მაგალითად, აუდიტორმა აუდიტის საერთო სტრატეგია შეიძლება შეაჯამოს იმ ძირითადი გადაწყვეტილებების დასკვნის სახით, რომლებიც ეხება აუდიტის საერთო მასშტაბს, ვადებსა და ჩატარებას.

გ19. აუდიტის გეგმის დოკუმენტაციაში აისახება რისკების შესაფასებლად დაგეგმილი პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა, ასევე დამატებითი აუდიტორული პროცედურები მტკიცების დონეზე შეფასებულ რისკებზე რეაგირებისთვის. დოკუმენტაცია ასევე გამოდგება აუდიტორული პროცედურების სათანადოდ დაგეგმვის დამამტკიცებელ საბუთად, რომლის განხილვა და დამტკიცება შესაძლებელია მათი ჩატარების დაწყებამდე. აუდიტორს უფლება აქვს, გამოიყენოს აუდიტის სტანდარტული პროგრამები ან აუდიტის ჩატარების საკონტროლო კითხვარები, რომლებიც საჭიროების მიხედ-

¹⁰ ასს 220, პუნქტები მე-15-17.

დვით იქნება მორგებული კონკრეტული გარიგების გარემოებების ასახვის მიზნით.

გ20. აუდიტის საერთო სტრატეგიასა და აუდიტის გეგმაში შეტანილი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილების ამსახველი დოკუმენტი და აუდიტორული პროცედურების ხასიათში, ვადებსა და მოცულობაში შეტანილი შესაბამისი ცვლილებები გვიჩვენებს, რამ განაპირობა ეს მნიშვნელოვანი ცვლილებები და რატომ იქნა საბოლოოდ მიღებული აუდიტის საერთო სტრატეგია და აუდიტის გეგმა მოცემული აუდიტისთვის. დოკუმენტაცია ასევე ასახავს აუდიტის განმავლობაში მომხდარ მნიშვნელოვანი ცვლილებების საპასუხოდ აუდიტორის მიერ დაგეგმილ სათანადო ღონისძიებებს.

მცირე სამეურნეო სუბიექტებთან დაკავშირებული მოსაზრებები

გ21. როგორც გ11 პუნქტში იყო განხილული, მცირე სამეურნეო სუბიექტის აუდიტისთვის სტრატეგიის დოკუმენტად შეიძლება გამოდგეს შესაფერისი მოკლე შემორანდუმი. აუდიტის გეგმის შესადგენად შეიძლება გამოყენებულ იქნეს რამდენიმე სათანადო მაკონტროლებელი ღონისძიების დაშვების საფუძველზე შედგენილი აუდიტის სტანდარტული პროგრამები ან საკონტროლო კითხვარები (იხილეთ პუნქტი გ19), რაც, სავარაუდოდ, მოხდება მცირე სამეურნეო სუბიექტში, იმ პირობით, რომ ისინი ადაპტირებული იქნება მოცემული გარიგების კონკრეტული გარემოებების, მათ შორის, რისკების აუდიტორისეული შეფასებების გათვალისწინებით.

დამატებითი მოსაზრებები პირველი აუდიტორული გარიგების შესახებ (იხ: მე-13 პუნქტი)

გ22. აუდიტის დაგეგმვის მიზანი და ამოცანა ერთნაირია პირველ აუდიტშიც და განმეორებით აუდიტშიც. თუმცა, პირველი აუდიტისთვის აუდიტორს შეიძლება დასჭირდეს დაგეგმვის სამუშაოების გაფართოება, ვინაიდან აუდიტორს, როგორც წესი, არა ექნება ამ სამეურნეო სუბიექტთან მანამდე მუშაობის გამოცდილება, რაც გაითვალისწინება განმეორებითი აუდიტორული გარიგებების დაგეგმვის დროს. ქვემოთ განხილულია დამატებითი საკითხები, რომლებიც შეიძლება გაითვალისწინოს აუდიტორმა პირველი აუდიტორული გარიგებისთვის აუდიტის საერთო სტრატეგიისა და აუდიტის გეგმის შემუშავების დროს:

- თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება, აუცილებელია შეთანხმების მიღწევა წინამორბედ აუდიტორთან, მაგალითად წინამორბედი აუდიტორის სამუშაო დოკუმენტების განხილვის შესაძლებლობის თაობაზე;

- ნებისმიერი მნიშვნელოვანი საკითხი (მათ შორის, ბუღალტრული აღრიცხვის პრინციპების, ან აუდიტისა და ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტების გამოყენება), რომელიც განხილული იყო ხელმძღვანელობასთან აუდიტორების თავდაპირველი შერჩევის დროს, ამ საკითხების ინფორმირება მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის და რა გავლენას ახდენს ეს საკითხები აუდიტის საერთო სტრატეგიასა და აუდიტის გეგმაზე;
- აუდიტორული პროცედურები, რომელთა ჩატარება აუცილებელია საწყისი ნაშთების შესახებ საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულებების მოსაპოვებლად;¹¹
- სხვა პროცედურები, რომლებსაც მოითხოვს ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემა პირველი აუდიტორული გარიგებებისთვის (მაგალითად, ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემამ შეიძლება მოითხოვოს სხვა პარტნიორის ან სხვა ზემდგომი პირის მონაწილეობა აუდიტის საერთო სტრატეგიის განხილვაში მნიშვნელოვანი აუდიტორული პროცედურების დაწყებამდე, ან აუდიტორული დასკვნის განხილვაში მათი საბოლოო ვერსიის ჩამოყალიბებამდე).

¹¹ ასს 510 - „პირველი აუდიტორული გარიგება – საწყისი ნაშთები“.

აუდიტის საერთო სტრატეგიის განსაზღვრის დროს გასათვალისწინებელი საკითხები

დანართში განხილულია ისეთი საკითხების მაგალითები, რომლებიც შეიძლება გაითვალისწინოს აუდიტორმა აუდიტის საერთო სტრატეგიის შემუშავებისას. ამ საკითხებიდან ბევრი გავლენას იქონიებს აუდიტორის დეტალურ გეგმაზეც. მაგალითები ბევრ ისეთ საკითხს მოიცავს, რომელიც მრავალ გარიგებას შეეფერება. ქვემოთ ჩამოთვლილი საკითხებიდან ზოგიერთის შესრულება შეიძლება სხვა ასს-ებით მოითხოვებოდეს. ამასთან, ყველა საკითხი ვერ იქნება ყველა აუდიტორული გარიგებისთვის შესაფერისი და ვერც საკითხთა ჩამონათვალი იქნება სრულყოფილი.

გარიგების თავისებურებები

- ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის საფუძვლები, რომლის მიხედვითაც მომზადდა ფინანსური ინფორმაცია, რომლის აუდიტიც უნდა ჩატარდეს, მათ შორის, ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის რომელიმე სხვა საფუძვლებთან შეჯერების აუცილებლობა.
- დარგისთვის დამახასიათებელი საანგარიშგებო მოთხოვნები, როგორცაა დარგის მარეგულირებელი ორგანოების მიერ დადგენილი ანგარიშგების წარდგენა.
- აუდიტის გავრცელების მოსალოდნელი არეალი, მათ შორის, აუდიტს დაქვემდებარებული კომპონენტების რაოდენობა და ადგილსამყოფელი.
- სათავო სამეურნეო სუბიექტსა და მის კომპონენტებს შორის არსებული მაკონტროლებელი ურთიერთობების ხასიათი, რომელიც განსაზღვრავს, როგორ უნდა მოხდეს ჯგუფის კონსოლიდაცია.
- რა მოცულობით უნდა ჩატარდეს კომპონენტების აუდიტი სხვა აუდიტორების მიერ.
- იმ სამეურნეო სუბიექტების ხასიათი, რომელთა აუდიტიც უნდა ჩატარდეს, მათ შორის, სპეციალური ცოდნის საჭიროება.
- გამოსაყენებელი საანგარიშგებო ვალუტა, მათ შორის, იმ ფინანსური ინფორმაციის სხვა ვალუტაში გადაყვანის საჭიროება, რომლის აუდიტიც ტარდება.
- კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გარდა, ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ჩატარების აუცილებლობა, კანონმდებლობის მოთხოვნების თანახმად.

- აქვს თუ არა სამეურნეო სუბიექტს შიდა აუდიტის განყოფილება და თუ აქვს, შესაძლებელია თუ არა მათ სამუშაოზე დაყრდნობა, ან რომელ სფეროებში და რა დონეზე არის შესაძლებელი, ან შესაძლებელია თუ არა შიდა აუდიტორების გამოყენება გარე აუდიტში უშუალო დახმარების გაწევის მიზნით. შიდა აუდიტორების სამუშაოს ხელმისაწვდომობა და ასეთ სამუშაოზე აუდიტორის შესაძლო დაყრდნობის დონე.
- სამეურნეო სუბიექტის მიერ მომსახურე ორგანიზაციების გამოყენება და როგორ შეიძლება მოიპოვოს აუდიტორმა მტკიცებულებები მათ მიერ შესრულებული კონტროლის პროცედურების საპროექტო კონსტრუქციის/სტუქტურის ან ფუნქციონირების შესახებ.
- რა სახით შეიძლება წინა წლების აუდიტორული შემოწმებისას მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების გამოყენება, მაგალითად აუდიტორული მტკიცებულებების, რომლებიც დაკავშირებულია რისკის შესაფასებელ პროცედურებთან და კონტროლის ტესტებთან.
- საინფორმაციო ტექნოლოგიის გავლენა აუდიტორულ პროცედურებზე, მათ შორის, მონაცემებზე ხელმისაწვდომობა და კომპიუტერული აუდიტის ტექნიკის მოსალოდნელი გამოყენება.
- შუალედური ფინანსური ინფორმაციის მიმოხილვასთან დაკავშირებით ჩასატარებელი სამუშაოების მოცულობისა და ვადების კოორდინირება და ამგვარი მიმოხილვის პროცესში მოპოვებული ინფორმაციის გავლენა აუდიტზე.
- დამკვეთის პერსონალისა და მონაცემების ხელმისაწვდომობა.

აუდიტორის საანგარიშგებო მიზნები, აუდიტის ჩატარების ვადები და ინფორმირების ხასიათი

- სამეურნეო სუბიექტის ანგარიშგების წარდგენის განრიგი, მაგალითად აუდიტის შუალედურ ან საბოლოო სტადიაზე.
- ხელმძღვანელობასა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან შეხვედრების ორგანიზება აუდიტის სამუშაოს ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის განსახილველად.
- ხელმძღვანელობასა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან ერთად აუდიტორების მიერ წარსადგენი ანგარიშგების სავარაუდო ტიპებისა და წარდგენის ვადების, ასევე წერილობით თუ სიტყვიერად მისაწოდებელი სხვა ინფორმაციის განხილვა, მათ შორის, აუდიტორის დასკვნის, ხელმძღვანელობისთვის განკუთვნილი წერილებისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ინფორმირების.

- ხელმძღვანელობასთან ერთად ისეთი საკითხების განხილვა, რომლებიც ეხება გარიგების მსვლელობისას აუდიტის სამუშაოთა მდგომარეობის/ მიმდინარეობის შესახებ ინფორმირებას.
- კომპონენტების აუდიტორების ინფორმირება წარსადგენი ანგარიშების სავარაუდო ტიპებისა და წარდგენის ვადების, ასევე კომპონენტების აუდიტთან დაკავშირებით სხვა მისაწოდებელი ინფორმაციის შესახებ.
- გარიგების გუნდის წევრებს შორის კომუნიკაციის სავარაუდო ხასიათი და ვადები, მათ შორის, გუნდის შეხვედრების ხასიათი და ვადები და შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვის ვადები.
- აუცილებელია თუ არა მესამე მხარეების რაიმე სახით ინფორმირება აუდიტთან დაკავშირებით, მათ შორის, კანონმდებლობით ან ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საანგარიშგებო პასუხისმგებლობა.

მნიშვნელოვანი ფაქტორები, გარიგების დადებამდე ჩასატარებელი სამუშაოები და სხვა გარიგებების ჩატარების შედეგად მიღებული გამოცდილება

- არსებითობის დადგენა ასს 320-ის¹ შესაბამისად და სადაც შესაფერისია:
 - არსებითობის დადგენა კომპონენტებისთვის და კომპონენტების აუდიტორების ინფორმირება მის შესახებ, ასს 600-ის² შესაბამისად;
 - მნიშვნელოვანი კომპონენტებისა და ფინანსური ოპერაციების არსებითი კატეგორიების, ანგარიშის ნაშთებისა და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში გასამჟღავნებელი ინფორმაციის წინასწარ განსაზღვრა;
- იმ სფეროების წინასწარ განსაზღვრა, სადაც შეიძლება მაღალი იყოს არსებითი უზუსტობის რისკი;
- მთლიანად ფინანსური ანგარიშგების დონეზე შეფასებული არსებითი უზუსტობის რისკის გავლენა აუდიტის სამუშაოთა ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და მიმოხილვაზე;
- მეთოდი, რომლის მეშვეობითაც აუდიტორი გარიგების გუნდის წევრების ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ აუდიტორული მტკიცე-

1. ასს 320 - „*არსებითობა აუდიტის დაგეგმვისა და ჩატარების დროს*“.

2. ასს 600 - „*სპეციფიკური საკითხები – ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი (კომპონენტის აუდიტორების სამუშაოს ჩათვლით)*“, პუნქტები 21-23-ე და 40(გ).

ბუღალტრების შეკრებისა და შეფასებისას აუცილებელია კრიტიკული აზროვნების შენარჩუნება და პროფესიული სკეპტიციზმის გამოყენება;

- წინა პერიოდების აუდიტის შედეგები, რაც მოიცავდა შიდა კონტროლის ფუნქციონირების ეფექტიანობის შეფასებას, მათ შორის, გამოვლენილი ნაკლოვანებების ხასიათი და მათ მოსაგვარებლად გატარებული ზომები;
- სამეურნეო სუბიექტისთვის სხვა მომსახურების შესრულებაზე პასუხისმგებელ ფირმის პერსონალთან ერთად ისეთი საკითხების განხილვა, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს აუდიტზე;
- მტკიცებულება ხელმძღვანელობის ვალდებულებაზე ძლიერი შიდა კონტროლის სისტემის შემუშავებასთან, დანერგვასა და ამოქმედებასთან დაკავშირებით, მათ შორის მტკიცებულება შიდა კონტროლის სათანადო დოკუმენტირებაზე;
- ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის სათანადო საფუძვლებში შესული ცვლილებები, მაგალითად, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებში შესული ცვლილებები, რაც შეიძლება ითვალისწინებდეს მნიშვნელოვან ახალ ან შეცვლილ მოთხოვნებს ფინანსურ ანგარიშგებაში გასამ-ქვანებელ ინფორმაციასთან დაკავშირებით;
- ოპერაციების მოცულობა, რის მიხედვითაც შეიძლება განისაზღვროს, უფრო ეფექტური იქნება თუ არ აუდიტორისათვის შიდა კონტროლზე დაყრდნობა;
- სამეურნეო სუბიექტში მოქმედი შიდა კონტროლის სისტემის მნიშვნელობა სამეურნეო სუბიექტის საქმიანობის წარმატებებისთვის;
- პროცეს(ებ)ი, რომლებსაც ხელმძღვანელობა იყენებს ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის სათანადო საფუძვლებით მოთხოვნილი ახსნა-განმარტებების დასადგენად და მოსამზადებლად, მათ შორის ისეთი ინფორმაციის, რომლებიც ამოღებული არ არის სამეურნეო სუბიექტის მთავარი წიგნიდან და ანალიზური აღრიცხვის ჟურნალებიდან;
- მნიშვნელოვანი მიღწევები ბიზნესში, რომლებიც გავლენას ახდენს სამეურნეო სუბიექტზე, მათ შორის, საინფორმაციო ტექნოლოგიებსა და ბიზნესპროცესებში მომხდარი ცვლილებები, ცვლილებები წამყვან ხელმძღვანელ პერსონალში და სხვა სამეურნეო სუბიექტების შემენა, შერწყმა და ინვესტიციების შეკვეცა;
- მნიშვნელოვანი დარგობრივი მოვლენები, როგორცაა ცვლილებები დარგის მარეგულირებელ ნორმებში და ახალი საანგარიშგებო მოთხოვნები;

- სხვა მნიშვნელოვანი შესაფერისი მოვლენები, როგორცაა საკანონმდებლო გარემოში მომხდარი ცვლილებები, რაც გავლენას ახდენს სამეურნეო სუბიექტზე.

რესურსების ხასიათი, ვადები და მოცულობა

- გარიგების გუნდის შერჩევა (მათ შორის, აუცილებლობის შემთხვევაში, გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმომხილველის) და აუდიტის სამუშაოს განაწილება გუნდის წევრებზე, მათ შორის, სათანადო გამოცდილების მქონე გუნდის წევრების განაწილება ისეთ სფეროებში, სადაც შეიძლება მაღალი იყოს არსებითი უზუსტობის რისკები.
- გარიგების ბიუჯეტის შედგენა, მათ შორის, შესაფერისი ოდენობის დროის გათვალისწინება ისეთი სფეროებისთვის, სადაც შეიძლება მაღალი იყოს არსებითი უზუსტობის რისკები.

ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაცია[®] ანუ IFAC[®] ხელს უწყობს IAASB-ს ორგანიზაციული სტრუქტურისა და იმ პროცესების განხორციელების მხარდაჭერას, რომელსაც ეფუძნება IAASB-ს საქმიანობა.

IAASB და IFAC პასუხს არ აგებენ იმ ზარალზე, რომელიც განიცადა პირმა, წინამდებარე გამოცემაში გამოყენებული მასალის საფუძველზე მოქმედების ან თავის შეკავების შედეგად, მიუხედავად იმისა, რითი იყო გამოწვეული ეს ზარალი, დაუდევრობით თუ სხვა მიზეზით.

International Standards on Auditing (აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Assurance Engagements (მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Review Engagements (მიმოხილვის გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Related Services (აუდიტთან დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Quality Control (ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტებს), International Auditing Practice Notes (აუდიტის საერთაშორისო პრაქტიკის შენიშვნებს), განსახილველ პროექტებს, საკონსულტაციო დოკუმენტებსა და IAASB-ს სხვა პუბლიკაციებს გამოსცემს IFAC და საავტორო უფლებაც IFAC-ს ეკუთვნის.

საავტორო უფლება © 2018 წლის დეკემბერი, ეკუთვნის IFAC-ს. ყველა უფლება დაცულია. პირადი ან არაკომერციული სარგებლობისთვის (ე.ი. პროფესიული ან კვლევის მიზნებისთვის) შესაძლებელია ამ სახელმძღვანელოს ორიგინალური ვერსიის უფასოდ გადმოწერა, ან ყიდვა www.iaasb.org ვებგვერდის მეშვეობით. ამ დოკუმენტის თარგმნის, გამრავლების, შენახვის, გადაცემის ან სხვა ანალოგიური წესით გამოყენებისთვის აუცილებელია IFAC-ის წერილობითი ნებართვა.

The ‘International Auditing and Assurance Standards Board’, ‘International Standards on Auditing’, ‘International Standards on Assurance Engagements’, ‘International Standards on Review Engagements’, ‘International Standards on Related Services’, ‘International Standards on Quality Control’, ‘International Auditing Practice Notes’, ‘IAASB’, ‘ISA’, ‘ISAE’, ‘ISRE’, ‘ISRS’, ‘ISQC’, ‘IAPN’ და ლოგო IAASB IFAC-ის სავაჭრო ნიშნებია, ან IFAC-ის რეგისტრირებული სავაჭრო და მომსახურების ნიშნებია აშშ-სა და სხვა ქვეყნებში.

საავტორო უფლების, სავაჭრო ნიშნებისა და ნებართვის შესახებ ინფორმაციის მისაღებად გთხოვთ მიმართოთ permissions ან დაგვიკავშირდეთ permissions@ifac.org.

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017
T+1(212) 286-9344 F+1(212) 286-9570

www.iaasb.org

ISBN:978-1-60815-389-3